

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Tertia pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

XIII

nauis lignum. Nota hūm Dri. q̄ admirabile est & stupenduz vt
ille de quo dicit ps. ecce non dormitabit neq̄ dormiet. nūc dor
mire dicāt sed licet dormiret corpe vigilabat tñ diuinitate & int̄
sioei mente. ita q̄ rationis iudicium in suo vigore permanebat. vñ
etiam dormiens faciebat ut mare sic comoueret. dormiebat aut̄
vel ppter multaz vigilam quā fecerat. vel ppter debilitatem ie
junij. vel ppter fatigacionē predicationis & itineris. Erant autē
discipuli in pículo ppter q̄nq̄ que dicitur in ista pte euangelij.
Primo q̄r non erant in forti & magna nau h̄ in nauicula. scđo
quia erat multū onerata. accesserūt eim discipuli. 3° quia erat in
mari. 4° quia iaz operiebatur fluctib. 5° quia principalis gu
bernator̄ sez xp̄us dormiebat scđo

Secunda pars

Ecundo cū dicitur. et accesserunt. ponič discipulorū
affetuosa deprecatio. & tangunt̄ tria. 1° excitatio xp̄i
discipuli em̄. eius vt dīc Cri. Non statim excitauerūt
xp̄m cū cepit oriri tempestas sperates alio mō euadē
periculū. sed cū magnitudo pículi ad intollerabilem timorē eos
pduxit. quia iam pīclitabant tangib. aliaz spem salutis nō habē
tes. nisi solū dñm virtutē excitauerūt eum. vnde dī: & accesser
unt: cū impetu: & suscitauerūt eum: clamorib. & exagitatioib.
Nam vt dīc Dri. tanto metu discipuli fuerant terribi. et p̄ne
animo alienati vt riuferent in eū. & non modeste ac leniter sug
gererent. sed turbulenter suscitarent eum. Scđo ponič orō disci
pulor̄. que oratio tria in se habuit. que in omni debent atineri
orōne. fuit enim orō illa pīa dīcēns dei potentia. crauerūt em̄
dicentes: dñe: qui tua potentia dominaris oīm. Item fuit salu
tisera: salua nos: Gene. 42. Salus nostra in manu tua est. Itē
fuit necessaria: pīmus: dīc Dri. O timeaces discipuli salua
torēm vobiscū habetis & periculū timetis. vita vobiscū est. & de
morte solliciti estis. Tercio ponič discipulor̄ crepatio: et dī
cit eis quid timidi estis: & quare timetis ex quo vobiscum sum
vnde ps. Si ambulem in medio umbra mortis non timebo ma
la. qm̄ tu metum es domine: modic fidei: modic fidei fuerunt
quia putabant se posse pīclitari presente xp̄o. Sed dīcēret aliq̄s
quomodo fuerunt discipuli modic fidei qui auicurrent ad adiu
torium xp̄i. et respondit. Criso. Q̄ modic fidei ppter hoc fuerūt
quia licet crederent xp̄m posse eos liberare de pículo. cū excitat̄
esset. non tamen credebant qd̄ hoc posset facere dormiens. vñ
de hoc increpant̄ scđo.

Tertia pars

C

Sermo

Ergo cum d. Tunc surgens. tangit xp̄i virtuosa operatio. Et tria facit. pō em ponit xp̄i imperiū: tunc surgens impavit ventis: vt flare cessarent: a mari: vt in vndatos atineret. impūz emi xp̄i tante ē efficacie ut res etiā insensibiles illi obediant. vñ ps. Preceptū posuit a non p̄teribit et iter. spūs pcellaz faciunt vñbum eius. Scđo ponit creature obedientia: a facta est tranquillitas magna: aeris et maris. Ipse emi est de quo dic̄ ps. Tu dinaris potestati maris. motū aut fluctuū eius tu mitigas. Et nota hm Cris. q̄ fluctuatio maris cuz terminat. adhuc tñ longo tpe aque actuunt sed tñ impio xp̄i cessavit tempestas. tanta est facta tranquillitas. vt nec vestigiaz alicui turbationis remanserit. qd quidē extraneuz est. Tercio ponit admiratio a laus xp̄i: porro hoīes: discipuli vel alij qui erant in nauicula: admirati sunt: Nam ut dic̄ Theophili: ideo mirabantur. qz dubie se habebant circa xp̄m. inqntuz enim solo impio mare placauit. non baculo vt moyses. nō precebo vt helise⁹ iordanem. neqz archa vt ioseph. hm hoc vere d̄e⁹ videbatur hm q̄ dormiebat homo videbatur.

D. Deinde ponit xp̄i laus: admirabant em dientes admiratē: qualis hic est. hm Drigeni. hec non est locutio interrogativa. s̄ admirativa. qual ergo est iste. q̄ cōtus q̄ fortis q̄ magnus: qz venti a mare obedienti eī: iubet em oī creature hm Ori. a non supredit eius iussionez. soli autem hoīes dei p̄ceptis resistunt. eius filii non acquiescent eius monita. p̄temnūt. Vnde notand q̄ sit vitupabile a dānosum vt oīs creature creatori obediāt. solis aīt homo resistat. vt obediāt seruus prisfamilias. fili⁹ aīt detinat. vt creature homo imp̄et. a creatoris p̄ceptis nō aīt quiescat. Non q̄ si hō fuisse obediens creatori. oīs illi fuisse obediens creature. imo quod plus est. vt sic lieeat loqui. etiā deus fuisse obediens votis hominis. nunc vero ppter mobiam hoīis creature facta est illi obediens. imo etiā sibi p̄ factus est obediens. qz nisi cu magna difficultate caro non subiciēt spūi. a vir tandem aliquantū subiecta. semper tñ remurmurat.

E. Potest aīt istud euangelium exponi spūaliter trībō modis. Et pō modo allegorice put p̄tinet ad caput ecclesie. qd est xp̄us. nauicula enim quā xp̄us ascendit. arbor crucis inteligit. p̄ eam enim fideles perueniūt ad secūz portum vite eterne. hanc crucem xp̄us ascendit: a secuti sunt eu discipuli eius: quia dura morte a longis tormentis imitati sunt eum. existente vero in cruce motus magnus factus est in mari. quia magna imutatio facta est in mōdo. tenebre facte sunt sup terram vniuersam. velū templi scissum est in duas p̄tus

xxiiii

a summo usq; decessu. terra mota est petre scisse sunt. et monu-
menta aperta sunt. ecce magnus motus maris. nauicula etiā ri-
erat xp̄i quasi operiebat fluctibus. mentes enim om̄i atra ipsam
crucem fluctabant. latro crucifixus deridebat xp̄m pretereuntez
blasphemabant. discipuli trepidabant. indeis est facta crux sca-
dalum. gentib; aut stulticia. ecce qualis fluctus atra nauiculaz
xp̄i. ipse vero inter tantas commotiones dormiebat. quia in cruce
emisit sp̄m. h̄ discipuli excitant dñm qz motus eoꝝ p̄cabo resur-
rexit diebant em: dñe salua nos risurgēdo. qz p̄imus turbacōe
tue mortis ipse vero resurgens. p̄o m̄crepat modicaz illoꝝ fide
exprobavit em ut dicit marcus incredulitatem illoꝝ a duricia
cordis. postea xp̄us impauit ventis qz diaboli superbiam stravit
impauit mari. quia relatiāam fideoz compescuit. facta est tran-
quillitas magna. qz discipuloꝝ mentes vīla resurrectione. sed a-
te sunt a perturbatione. nos vero hoīes videntes hec oīa. dicim⁹
qualis est hic cui mare et venti obediunt. Sed hoc id
allegorice p̄t exponi put pertinet ad totū eūp̄us eccl̄ie. nam
cula ista eccl̄ia est fideliū. de qua Proū. 31. Fada est q̄si nauis
institutoris. in hac naui atinent fideles qui p̄ mare p̄ntis seculi ab
regnū celoꝝ pueniunt. ita at nauicula proram a pupim habet
strictam a acutā. mediū aut latum. qz principiū eccl̄ie a finis
m̄ltie psecutionib; angustata sūt. in p̄n° psecutōe infidelium. in si-
ne psecutione antēxp̄i. medio autem tpe eccl̄ia habet latitu-
dinez qz multiplicati sunt fideles. habet eccl̄ia magnas a latas
possessiones nemo persequit eccl̄iaz. Sed attendendū qz mediū
nauicule. licet sit lacus extremitatiōe. est tñ debilius. itaq; hec
eccl̄ia nunc magnā habeat latitudinem. valde tñ debilis est
flectunt hodie xp̄iani ad oēm delectationē flectunt plati minis
non tam mortis qz reꝝ tempaliuz ne illas amittant. vñ timen-
dum est hodie valde eccl̄ie dei. ne isti q̄ sunt in medio nauis
ad insentia labant. xp̄us vero hanc nauem ascendit. qz ipse ē
gubernator eccl̄ie. discipuli vero post eū. qz prelati eccl̄ie māda-
to ipsius eam regunt. Sed contra eccl̄iam flant venti. mine sc̄z
gentiliū. hereticoꝝ. a etiam nūc tpiis xp̄ianoꝝ principum ele-
uantur fluctus. a psecutiones atra eccl̄iam quasi opiat fluctu-
bus quod proibit tempib; accidit. a euenerit tempe antecristi
sed in presenti tpe medium nauicule fluctibus operit. nō quidez
per gentiles aut hereticos. h̄ quod detestabilius est per malos
principes aut milites xp̄ianos. vides enim passim tura eccl̄ie
et statuta contemni. possessiones diripi. redditus usurpari. pre-
bendas seculari v̄tute acquiri. Et qđ plus est etiam personas

Sermo

peletorū inuidunt. xpus at dormire videtur. quia ut dīc Dī
Patientiaz nřam impiorū expectat pñiam. alacriter igit̄ & secul-
re. vt idem dīc. accedamus ad eū cum xp̄ha dicentes. Exurge
quare obdormis dñe x̄. Ipse aut̄ exurget & imperabit ventie &
minis sc̄z & paucorū vt cessent faciet finem persecutioni. eritq;
tranquillitas. pax ecclie & serenitas mō. ita vt om̄s mirent
et dica. it. qz venti & mare obedient ei. ¶ Tercio hoc idē
moraliter pōt expōni. nauicula est fidelis aia per quā homo ve-
hitur ad celeste regnū. h̄c nauicula mari expōnit quia corpori
sociat. vere em̄ corpus nřm mare est qz oia ipsius opera amara
fuit. in hanc nauiculaz xpus ascendit eū per ḡam inhabitat.
sequunt̄ discipuli. sancte v̄tutes. quaz quatuor monales sunt.
sc̄z prudentia. iustitia. fortitudo & temp̄tia. Tres theoloice. fides
spes et caritas. duo dona spūllandi sc̄z donum sapie. intellectus
consilij. fortitudinis. sc̄ie. pietatis & timoris. ecce pulchra cōstiuua
h̄ non potest ista nauis absq; fluctuatione temptationū transse-
flant venti. erigunt̄ vnde. & tra nauiculaz istam venti sūt exteti
ces demonū impulsiones vnde sūt vexatōes carnalēs q; nūc
eleuant aiam nimis audiendo. nūc eiunt ad desperationem in-
ducendo. & frequen̄ tantus est temptationū in petus. q; quasi
anima operit flūdo ut sit in pūculo d̄scentiē carnalib⁹ deside-
riis que militant aduersus aiam. magna vnda est carnis de-
sirēntia. magna est rerum temporalium indigentia & sic de alijs.
magna vnda tribulatio. p̄secutio. & exp̄chatio. vnde timet v̄t-
utes & dona in tanta temptacōe periclitari. sed xpus in nob̄ dor-
mire videat & dereliquisse h̄ non est ita. imo ipse pm̄misit dicens.
Cum ipso sū in tribulatione. eripiā eū & glificabo eum. & ideo
rediens ad se aia mittit v̄tutes que exstant dñm. excitat fides
dicens. Credo dñe te posse succurrere. dicit spes. spero q; inua-
bit. dicit prudentia. me tibi cōmittit. dicit fortitudo. ecce q; p̄-
cienter sustineo. dicit temp̄tia. mihi om̄ia suggerita abhorreo.
dīc iusticia. dignum est dñe vt me adiuves. dona spūllandi po-
stulant adiutorium gemitiba in enarrabilib⁹. vt dicit apl̄us. et
tunc clamat caritas vōce grandi. & x̄p̄m excitat dicens. dñe sal-
ua nos p̄imus. tunc xpus oēm turbulentiam sedat. exteriores
ventos demonū pellit. flūdo carnis & tra aiam se erigentes mi-
tigat. & fit magna tranquillitas inter aiam & corpus. ita vt co-
tus homo miret et dicat qualis est hic mībicodissimus p̄ten-
tissimus & sapientissim⁹ dñs. quia mate & venti illi ebediūt. ro-

Dñica quinta post ephie Sermo xxxiii